

Józsa Kitty

Ki rejtőzik a függöny mögött?

Nagy Gábor György: *Üzenet a jövőből*

📍 Mono Kortárs Művészeti Galéria, Budapest

📅 2011. május 3 – 31.

NAGY GÁBOR GYÖRGY műveit nézve nem a képek egyes elemei ragadják meg a szemlélő figyelmét, hanem a sorozatok sajátos világa: a pillanatnyi függöny-lebbenés, kromoszómák vagy szálló hópihéek képzetét keltő minták a lepel textúráján, mögöttes arc nélküli alakok elmosódó sziluettjei, csillagközi úrból érkező idegenek Budapest felett.

A művész saját, intim terébe, Márvány utcai lakásába invitálja a nézőt, hogy onnan tekintsen ki a körfolyosós ház ablakaira. A galéria három termében látható "ablak-alkotások" a tér kínálta ajtókkal és ablakokkal analóg módon ismétlik a képek idézte folyosós nyílásait. Olyannyira, hogy az egyik képtől a másikig lépve a nézőnek kedve támad a galéria ablakán kikukucskálni, hátha ott is folytatódik a titkos kitekintések sorozata. A művész által kedvelt leg-harmonikusabb geometrikus forma, a kör a tárlaton, ha áttételes módon is, de kétféleképpen jelenik meg. Egyrészt magában a térben, a kiállítóhelyiségek koncentrikus formáiban, ahol szabadon körbe fordulhatunk, bármilyen nézőpontból közelebb férközhetünk a művekhez, hogy meglássuk, mi vagy éppen ki rejtőzik a függöny mögött. Másrészt egy hasonló, bár meghatározott pályán haladó mozgást jelöl ki a képek által megidézett tér is, amely egy társasház körfolyosós rendszerébe invitálja tekintetünket. Ehhez kapcsolódhat egy harmadik – átvitt értelemben vett szellemi – körkép is, értelemben kapcsolódhat egy harmadik, átvitt értelemben vett szellemi körkép is, hiszen az utóbbi évek alkotói tevékenységének egyfajta összegzése, esszenciája a jelenlegi tárlat. Ugyan a fotók a művész saját, privát szférájába kalauzolnak, a szubjektum legbensőbb, biztonságot sugárzó „otthonlevését” mutatják, mégis finom távolságot teremtenek monokróm színvilágukkal, hűvös tartózkodásukkal.

A *Várva* című sorozat (2004–2005) darabjai mellett az első teremben az *Üzenet a jövőből* képei a belváros egyik mega-plázájának tetejéről felengedett hatalmas léggömböt örökítenek meg. A panorámaképeken ismét kiemelt szerepet kap a

NAGY GÁBOR GYÖRGY
Várva IV., 2004–2005, dibond, laminált print papíron, 120 x 80 cm

NAGY GÁBOR GYÖRGY
Várva VII., 2004–2005,
dibond, laminált print
papíron, 80 x 120 cm

körkörös forma. Nagy Gábor György korábbi, 2006-ban született alkotásaiban befoglaló keretként alkalmazta az önmagába záródó, tökéletes alakzatot: a legismertebb barokk alkotásokat, Bernini Szent Terézét vagy Antonio Canova Paolina Borghese szobrát zárta egy definiálatlan, lebegő gömbtérbe. Akkor Róma sokszínű városképének egy-egy jellemző darabját emelte ki, míg a mostani sorozatban Budapest látképének egészét próbálja befogni a fotó terébe. A képtér felső, nagyobb szegmensét a homogén égbolt tömege uralja, amelybe a nagyméretű gömb sötét foltja izgalmas, kissé szurrealisztikus módon avatkozik bele. Ez esetben a gömb nem befoglaló forma, hanem az alkotás Budapest felett lebegő furcsa eleme. Aláérezkedik, akár egy űrhajó, szurrealisztikus látomás, üzenet a jövőből. Nagy Gábor György gondolkodásmódjának meghatározó eleme idővel való játék. A jövőből vett „léggömb-üzenet” képeinek alapját ugyanis paradox módon egy a múltat idéző, eredeti előhívásból származó, úgynevezett vintage-fotó szolgáltatja: Zeppelin látogatása Budapesten (1931).¹ A római élményeket feldolgozó sorozat olajfestményeitől technikai megvalósításában is alapvetően eltérnek az utóbbi évek munkái. 1997 óta kutatja a művész a digitális eljárásokban rejlő lehetőségeket. Egy korábbi sorozatában például Géricault Epsomi löversenyének (1821) beszkenelt változatával kísérletezett (*Lassuló idő I-III.*, 2000), egyik esetben horizontálisan megnyújtva, máskor vertikálisan összenyomva törte meg a látványt, s a pasztellel kiegészült képek elé lépcsőzetesen kialakított üveglapokat helyezett. A léggömbös képek esetében szintén manipulált látványról van szó: a printeket fényvisszaverő fóliára nyomtatta, így azok visszatükrözik a rájuk vetülő fény egy részét is. A megnyitón Muladi Brigitta és maga a művész is egy-egy csinos fejlámpát viseltek, s mielőtt a látogató azt hitte volna, hogy barlangászni invitálják, a lámpák fényét a képekre irányítva egyértelműen láthatóvá vált azok fényvisszaverő alapja. Nem egyedülálló kísérlet ez az **életműben, korábban a Morandi copy-sorozatában** (2000) alkalmazott hasonló fényjátékot a művész (először az Ernst Múzeum Derkovits-ösztöndíjasokat bemutató tárlatán 2000-ben). A kiállítás választ igyekszik adni arra, hogy miként viselkedik és érvel a technika dzsungelében az önálló individuumként alkotó, magára és a világra reflektáló, hagyományos értelemben vett alkotó. Másképpen fogalmazva: ki érkezik a léghajón? Ki rejtőzik a függöny mögött? Vajon a körfolyosó másik oldalán a sötét ablakok függönyei mögül szintén figyel valaki? Az alkotó együttgondolkodásra, közös kérdések feltevésére szólítja a 21. századi befogadót a sorozatok által hátrahagyott kérdésekkel.

¹ Budapesten (1931). + jegyzet: <http://www.fortepan.hu/?view=query&lang=hu&q=Zeppelin+Budapest&x=9&y=5>

NAGY GÁBOR GYÖRGY
Üzenet a jövőből II., 2009–2010, plexi, fényvisszaverő print, 120 × 80 cm

NAGY GÁBOR GYÖRGY
Üzenet a jövőből III.,
2009–2010, plexi,
fényvisszaverő print,
80 × 120 cm